

Om in het land te mogen leven

Preek op zondag 28 juli 2024 bij Jeremia 7:2-7 en Matteus 7:15-21

Het valt niet mee om een kritische consument te zijn. Vooral wanneer het om kleine lettertjes gaat, over wat er allemaal in het product zit dat je uit de schappen hebt gehaald. En je geen geduld hebt om uit te zoeken wat het allemaal betekent. Geleermiddel, zuurteregelaar, citroensap uit concentraat ... Zo is de wikkel om een eenvoudige jampot een teken van deze tijd, namelijk dat het leven ingewikkeld is geworden.

We leven in een complexe wereld, zo complex dat we vaak niet meer weten wat goed voor ons en wat niet. Wat is wijs? Waar doen we goed aan? En waar niet?

Verwarring is het grote gevaar in onze tijd. Verwarring al dan niet bewust over ons uitgestort. Verwarring die mensen angstig maakt. Wie is er nog te vertrouwen? Verwarring waarop wordt ingespeeld. Door mensen die niet per se het beste met ons voorhebben. In het evangelie van vandaag wordt over valse profeten gesproken, wolven in schaapskleren.

Heeft u dat ook, dat het haast voelt als een nederlaag om te moeten erkennen dat het niet allemaal goud is er wat er blinkt in onze samenleving? Dat het in onze samenleving niet alleen om ontplooiing mag gaan van je eigen mogelijkheden. We leren onze kinderen om vooruit te komen in de maatschappij. Maar is het niet belangrijker om ze te leren om op hun wacht te zijn?

We willen altijd ergens heen. We willen verder. Daarom negeren we de waarschuwingen. Zo stond in de krant te lezen, dat we nu twee dagen op rij de warmste dagen hebben wereldwijd ooit gemeten. Hoelang staan we bij zo'n bericht stil?

Hoe vaak zeggen we niet: 'het valt wel mee'. Terwijl we van binnen weten: dit voelt niet goed.

Signalen – daar gaat het om. Vangen we ze op, staan we erbij stil, handelen we ernaar? Hoe vaak moeten we niet achteraf stellen: ik heb iets niet gehoord, ik heb iets niet gezien, tussen alle indrukken en impressies door is iets mij ontglipt.

Zoals in het evangelie van vandaag: het eerste woord is 'Pas op'. Pas op betekent pas op. Het evangelie wil serieus genomen worden. En dit is niet de enige plaats waar het wordt gezegd. De bijbel is een bloedserieus boek. Dat vinden wij misschien een probleem, het zij zo.

Pas op. Wie is te vertrouwen? Jezus houdt ons voor: let op de vrucht. Een goede boom kan geen slechte vruchten dragen, evenmin als een slechte boom goede vruchten dragen kan. We hebben een eigen verantwoordelijkheid. Om te kiezen, om te onderscheiden tussen goed en slecht. Niet alleen voor onszelf, maar ook voor onze naaste, voor de maatschappij, voor de toekomst van deze wereld.

Is het allemaal zo verwarrend, of is het duidelijk? In de lezing uit de profeten vandaag is het glashelder. Elkaar rechtvaardig behandelen, vreemdelingen, wezen en weduwen niet onderdrukken, in dit land geen onschuldig bloed vergieten en niet achter andere goden aan lopen. Dit houdt Jeremia zijn volksgenoten voor (Jeremia 7:5). Vertrouw niet op de valse profeten met hun bedrieglijke geruststelling. Vertrouw niet op die bedrieglijke leus: "Dit is de tempel van de HEER! De tempel van de HEER! De tempel van de HEER!" Alleen als jullie je leven beteren, zegt de HEER, mogen jullie in het land blijven wonen. Anders niet.

Om terug te komen op mijn jampot. Staat er ook op, of er een eerlijke prijs voor is betaald? Staat erop of er recht is gedaan aan de naaste, of er recht is gedaan aan de schepping? Staat erop of er gedacht is aan de toekomst van deze wereld, voor onze kinderen?

Zo kan, beste gemeente, ook een appel met een butts erin een goede appel zijn. Omdat de appel niet een los product is, maar onderdeel is van een groter geheel, waarin we verbonden zijn met elkaar en de aarde.

Wat is goed fruit, wat is een goede appel? Een goede appel is een appel als we God er met een oprecht hart voor kunnen danken.

Ja we leven in een complexe wereld. We weten niet altijd waar we goed aan doen. Maar willen we in het land blijven wonen, omdat we erin mogen wonen, dan zullen we niet alleen in kansen moeten denken, maar ook in valkuilen, in risico's. Waarschuwingen in de bijbel zijn er net zo goed als er aanmoedigingen zijn. Als het zo makkelijk was om valse profeten te doorzien, zou Jezus er geen waarschuwing aan hoeven te wijden.

Fruit 'goed' noemen houdt meer in dan alleen kwaliteit. Er zit ook een moreel component in.

Laten we niet voorbijgaan aan signalen, in onze jacht naar een succesvol leven. Laten we niet voorbijgaan aan het goede, dat God ons geeft. Laten we zo leven, dat we dagelijks God oprecht kunnen danken voor al het goede dat ons toekomt. Als we daar de tijd voor nemen, dan zullen we ook meer alert zijn voor alles wat *niet* van hem komt. Hoe mooie het misschien ook wordt voorgesteld.

Als we zo ons leven beteren, dan mogen we misschien in het land blijven wonen.

Amen.